

אבל ממקום למקום בחד ביתא - However, from place to place in one house

Overview

The גמרא initially assumed that the rule of שמואל that סעודה במקום סעודה, excludes making קידוש in one house and eating in another house; however, if the move is merely from place to place in one house it is considered סעודה במקום. The גמרא rejects this view and rules that even ממקום למקום also invalidates the קידוש. The issue תוספות discusses is what is the meaning of ממקום למקום.

פירוש¹ מחדר לבית או מבית לעליה כמו מאיגרא לארעא² -

The explanation of ממקום למקום is from a side room to the main house, or from the house to the attic, like from the roof to the ground as in the case of שמואל -

אבל מפינה לפינה יש קידוש³ כי היכי דלא חשוב שינוי מקום בסמוך⁴ -

However, if one moves from corner to corner in the same room, the קידוש is valid, just like the גמרא rules shortly that moving מפינה לפינה is not considered a change of place regarding making a new ברכה –

anticipates a difficulty:

ולקמן⁵ גבי שינוי מקום דקאמר לא שנו אלא מבית לבית -

And later regarding 'change of place', where רב חסדא stated, 'this rule of שינוי' requiring a new ברכה, was not stated, only in a case where he moved from house to house' -

¹ The word 'פירוש' is used here, as negating the other interpretation תוספות mentions shortly, which is מפינה לפינה.

² רב rejected the view that ממקום למקום is considered סעודה במקום סעודה, and as proof he related that שמואל would go down from the roof (where there was no meal [even though there was wine there]) and make קידוש on the ground floor where the meal was. Therefore, from this episode from שמואל we can (only) derive that from one room to another it is not סעודה במקום, but not if one moves from place to place in one room.

³ This means that if one made קידוש in one corner of the room and then for the meal he went and ate in a different corner it is a valid קידוש, as long as it is in the same room.

⁴ The גמרא later (קא, ב) states שינוי מקום צריך לברך, that if one changes his place while eating or drinking, he is required to make a new ברכה. The גמרא later states (this is 'סוד"ה אלא גירסת תוס') that שנו לא שנו אלא מבית לבית, אבל מפינה לפינה לא. Therefore, just as by ברכה there is no שינוי מקום מפינה לפינה, similarly by קידוש it is not considered a שינוי מקום, but rather it is קידוש במקום סעודה. Moreover (see 'מהרש"א' and 'Thinking it over'), since רב said previously יצאו ידי יין לא יצאו ידי קידוש, this proves that we are stricter regarding שינוי מקום for a ברכה than for קידוש. Therefore, if מפינה לפינה is not a שינוי מקום for a ברכה, it is certainly not a שינוי מקום for קידוש! [From the episode of שמואל we can derive that מחדר לבית, etc. is a שינוי מקום, but it is still possible than מפינה לפינה is also considered שינוי מקום. Therefore, תוספות cites the גמרא later about ברכה to prove that מפינה לפינה is not a שינוי מקום.]

⁵ See footnote # 4. This would seemingly indicate that only מבית לבית is considered שינוי מקום but not מחדר לבית or מבית מחדר, which would seemingly contradict this which תוספות just said that מחדר לבית is considered שינוי מקום.

replies: תוספות

ומיהו⁶ שני מקומות בחד בית קרי ליה מבית לבית⁷ –

– מבית לבית (However) we can say that רב חסדא refers to two places in one house,

poses a difficulty: תוספות

ומיהו יש ספרים דגרסינן הכא מפינה⁸ לפינה כולי:

However, there are texts who are גורס here, 'מפינה לפינה', etc. תוספות does not answer this question.⁹

Summary

maintains (initially) that מחדר לבית, etc. is considered a שינוי מקום regarding קידוש במקום סעודה, but not מפינה לפינה (as is the case also by ברכה). Others maintain that by קידוש (only) מפינה לפינה is considered שינוי מקום.

Thinking it over

The מהרש"א proved from רב (who ruled יצאו ידי יין לא יצאו רב) that the rules of קידוש are stricter by ברכה than by קידוש.¹⁰ However one can argue that this is not so and we are stricter by קידוש than by ברכה (as תוספות points out in his last question); the reason why יצאו ידי קידוש has nothing to do with שינוי, they are יוצא קידוש, because according to רב, we do not require סעודה במקום, so why should they not be יוצא. What is the meaning of the מהרש"א?!¹¹

⁶ A marginal note indicates that in some texts this word, 'ומיהו', is deleted.

⁷ Each room is considered a separate בית, so he meant not only מבית לבית, but also מחדר לבית.

⁸ According to these texts the initial assumption was that מפינה לפינה is not considered שינוי מקום and it is considered קידוש במקום סעודה. However, רב ענן negated this and ruled that even מפינה לפינה is considered שינוי מקום, and one is not יוצא קידוש. The question is, since we see that by ברכה מפינה לפינה is not considered שינוי מקום, and a new ברכה need not be said, how can it be that by קידוש (which is more lenient than ברכה [see footnote # 4]), the rule should be that it is considered שינוי מקום and one is not יוצא קידוש?

⁹ We cite the answer of the ר"ן, who writes, משום דקביעות סעודה לא הוי אלא במקום סעודה ממש, שאין דרך בני אדם לקבוע מקום, אבל גבי שתיית היין אין אדם מייחד מקום בבית לשתייתו (לכן מפינה לפינה לא הוי סעודה בתוך כל הבית (לכן מפינה לפינה הוי שינוי -העורך), (שינוי מקום).

¹⁰ See footnote # 4.

¹¹ See מהרש"א הארוך קובץ ע"י הערה ס' brought down in מחנה דן.